

Изх. № 301/15.05.2024 г.

**ДО ПАРТИИТЕ, КОАЛИЦИИТЕ И
НЕЗАВИСИМИТЕ КАНДИДАТИ,
КОИТО ЩЕ УЧАСТВАТ В ИЗБОРИТЕ
ЗА ЕВРОПЕЙСКИ И БЪЛГАРСКИ ПАРЛАМЕНТ ПРЕЗ 2024 Г.**

ПРИЗИВ

от Коалиция за климата към кандидат-депутатите за ясна визия за реагиране на климатичните промени

Обръщаме се към кандидатите за участие в предстоящите избори за българския и европейския парламент с призив преди и след изборите да изразяват ясно своята визия за това как България и Европейският съюз трябва да реагират на промените в климата. Според [данните на НИМХ](#) опасните метеорологични явления у нас – горещи вълни, наводнения, засушавания, пожари – са се увеличили и ще продължат да нарастват отчетливо през следващите десетилетия, като Североизточна България и житницата на страната – Добруджа – ще бъдат сред най-засегнатите от засушаване райони. [Според Европейската космическа програма за наблюдение на Земята “Коперник”](#) и Световната метеорологична организация от 80-те години на миналия век Европа се затопля двойно по-бързо от всеки друг континент и гражданите страдат много повече от екстремни проявления на климата.

Решението на тази криза изисква разбиране на сериозността на проблема и яснота за политиките, които да адресират специфичните за България и Европа рискове. Смятаме, че страната ни отдавна има нужда от доктрина за националната сигурност, в която климатичните рискове да заемат подобаващо място. Националната [Стратегия за подготовка на въоръжените сили за изменението на климата](#) вече признава, че изменението на климата „е предизвикателство за планетата и критично за съществуването на човечеството“.

[“Коалиция за климата – България”](#) е първото неформално обединение на природозащитни организации, учени и експерти в България, което работи за подобряване на климатичните политики у нас, включително като следи и коментира законодателните инициативи и програми на партиите. За съжаление анализите ни показват недостатъчно познаване на проблема сред партиите. През последните години

темата за климатните политики почти изцяло отсъства от програмите на някои партии, а при други липсва достатъчно ясна визия за осъществяването им. Още по-лошо – от публичния дебат на всички партии темата по правило отсъства – и преди, и след избори. А засягането ѝ би отговорило на наболели въпроси, като например какви инвестиции в домакинствата биха намалили сметките ни за ток и помогнали да се предпазим от ръста на горещите вълни. Или какво трябва да направи България, за да промени застрахователните навици на най-пострадалите, тъй като държавата не разполага с достатъчно средства да покрива всички щети и обезщетява всички пострадали.

Отсъствието на тази важна тема в политическия диалог е в рязко противоречие с нагласите на хората – 89% от българите смятат климатичните промени за “много сериозен” или “сравнително сериозен” проблем, а 50% казват, че са изложени на климатични рискове (пожари, наводнения, замърсяване, т.н.). Според 73% правителството не прави достатъчно за преодоляване на проблема, а над 60% смятат, че климатичните политики трябва да бъдат приоритет за партиите. Общо 87% от българите са „напълно съгласни“ или „склонни да се съгласят“, че ЕС трябва да постигне климатична неутралност до 2050 г. Това показва проучване на [Европейския съвет за външна политика \(ЕСВП\)](#), проведено от „Алфа Рисърч“ през 2023 г., както и проучване [“Евробарометър” на Европейската комисия, проведено в България през 2023 г.](#)

Рамката на климатичните политики в България се осигурява от Закона за ограничаване изменението на климата (ЗОИК), гласуването на чието изменение и допълнение предстои през 2024 г. **За съжаление ЗОИК основно транспонира задължителното климатично законодателство на ЕС, като търговията с емисии, и не поставя солидна основа за национална политика за реагиране на специфичните за страната ни климатични рискове. В ЗОИК липсват и ясни ангажименти за намаляване на емисиите от секторите, които отделят най-много емисии в България, яснота за ролята на бизнеса и домакинствата, цели и мерки за адаптация към изменилия се вече климат.**

1. Ако тези въпроси се появят в рамките на законодателната програма на българския парламент, Коалиция за климата ви призовава:

1. ДА ГЛАСУВАТЕ ЗА приемането на обща дългосрочна национална цел за постигане на климатична неутралност не по-късно от 2050 г. – в съответствие с целите на Парижкото споразумение и приложимото законодателство на ЕС. Това ще подобри правната сигурност и предвидимостта на политиката за намаляване емисиите за инвеститорите, гражданите и останалите заинтересовани страни и ще осигури плавен преход към климатична неутралност.

2. ДА ГЛАСУВАТЕ ЗА засилването на ролята на Националния експертен съвет по изменение на климата (НЕСИК), който да се обвърже с работата на Консултативния съвет за Европейската зелена сделка към Министерски съвет (МС), за да консултира подготовката и изпълнението на държавните климатични политики, като подпомага също отчитането и оценката на работата в различните

държавни структури съвместно с ключовите заинтересовани страни. В момента НЕСИК функционира като консултативен орган към МОСВ с ограничени функции и мандат. Същевременно политиките за реагиране на промените в климата изискват постоянна координация, защото са „хоризонтални“ – елементи от тях трябва да се въвеждат едновременно в различните сектори на икономиката. В този смисъл е необходимо законът да предвиди разширяване на функциите на НЕСИК, за да предоставя независим експертен и научен принос за политиките, свързани с ограничаване изменението на климата и с адаптацията към последиците от това изменение, при гарантирана прозрачност и отчетност на работата на съвета.

II. В мандата на следващия Европейски парламент предстои да се гласуват важни законодателни изменения, свързани с бъдещето на хората и икономиката, затова Коалиция за климата ви призовава:

1. ДА ГЛАСУВАТЕ ЗА по-амбициозно формулиране на климатичните цели на ЕС за намаляване на емисиите на CO₂ и за по-конкретно законодателство за опазване на околната среда и климата.

2. ДА ПОДКРЕПИТЕ междинната климатична цел за намаляване на нетните емисии на парникови газове в ЕС с деветдесет на сто до 2040 г. спрямо 1990 г. Междинната цел [беше предложена от ЕК през февруари 2024 г.](#) Тя ще подкрепи постигането на дългосрочната цел за климатична неутралност.

От името на Коалиция за климата– България:

WWF-България

Фондация “БлуЛинк”

“Горичка” – инициатива за разговори, дебати и обучения за климат и устойчиво бъдеще

За връзка с експертите, изготвили становището: Полина Славчева, проектен мениджър във Фондация “БлуЛинк” и координатор на “Коалиция за климата”. Тел.: 0886 874 100, e-mail: polina@bluelink.net. Фондация “БлуЛинк” подкрепя и координира дейностите на “Коалиция за климата”.

—

За Коалиция за климата– България

[„Коалиция за климата– България“ \(ККБ\)](#) е неформална платформа, създадена през 2005 г. Тя обединява нестопански и стопански организации и индивидуални членове, активни в сферата на адаптацията и смекчаването на климатичните промени, причинени от човешка дейност. ККБ съвместява усилията на членовете ѝ за застъпнически, образователни, научни и обществено информационни дейности в различни сфери, целящи намаляване на антропогенните промени в климата. ККБ изготвя предложения и становища по планове, стратегии и закони, свързани пряко или косвено с изменението на климата. Нейни представители участват в междуведомствени работни групи и граждански съвети, работещи на национално и международно ниво.

Коалиция за климата
България